

חובת נשים במקרא המגילה

1) תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ד עמוד א

ואמר רבי יהושע בן לוי: נשים חייבות במקרא מגילה, שאף הן היו באותו הנס.

2) רש"י שם

שאף הן היו באותו הנס - שאף על הנשים גזר המן להשמיד להרוג ולאבד מנער ועד זקן טף ונשים וגו'.

3) תוספות מסכת מגילה דף ד עמוד א

שאף הן היו באותו הנס - פירש רשב"ם שעיקר הנס היה על ידן כפורים על ידי אסתר בחנוכה על ידי יהודית בפסח שבזכות צדקניות שבאותו הדור נגאלו וקשה דלשון שאף הן משמע שהן טפלות ולפירושו היה לו לומר שהן לכך נראה לי שאף הן היו בספק דלהשמיד ולהרוג וכן בפסח שהיו משועבדות לפרעה במצרים וכן בחנוכה הגזירה היתה מאד עליהן גבי מצה יש מקשה למה לי היקשא דכל שישנו בבל תאכל חמץ ישנו בקום אכול מצה תיפוק ליה מטעם שהן היו באותו הנס וי"ל דמשום האי טעמא לא מחייבא אלא מדרבנן אי לאו מהיקשא ורבינו יוסף איש ירושלים תירץ דסלקא דעתך למיפטרנה מגזירה שוה דט"ו ט"ו דחג הסוכות כדפי' פרק אלו עוברין (פסחים מג: ד"ה סלקא).

4) משנה מסכת מגילה פרק ב משנה ד

הכל כשרין לקרות את המגילה חוץ מחרש שוטה וקטן רבי יהודה מכשיר בקטן אין קורין את המגילה ולא מלין ולא טובלין ולא מזיזין וכן שומרת יום כנגד יום לא תטבול עד שתנץ החמה וכולן שעשו משעלה עמוד השחר כשר.

5) פירוש המשנה לרמב"ם שם

הכל, ואפילו אשה.

6) תלמוד בבלי מסכת ערכין דף ב עמוד ב - דף ג עמוד א

הכל חייבין במקרא מגילה, הכל כשרין לקרות את המגילה לאיתוויי מאי? לאתוויי נשים, וכדר' יהושע בן לוי, דאמר ר' יהושע בן לוי: נשים חייבות במקרא מגילה, שאף הן היו באותו הנס.

7) רש"י מסכת ערכין דף ג עמוד א

לאתוויי נשים - שהיבות במקרא מגילה וכשרות לקרותה ולהוציא זכרים ידי חובתם.

8) רמב"ם הלכות מגילה וחנוכה פרק א**הלכה א**

קריאת המגילה בזמנה מצות עשה מדברי סופרים, והדברים ידועים שהיא תקנת נביאים, והכל חייבים בקריאתה אנשים ונשים וגרים ועבדים משוחררים, ומחנכין את הקטנים לקרותה, ואפילו כהנים בעבודתן מבטלין עבודתן ובאין לשמוע מקרא מגילה, וכן מבטלים תלמוד תורה לשמוע מקרא מגילה קל וחומר לשאר מצות של תורה שכולן נדחין מפני מקרא מגילה, ואין לך דבר שנדחה מקרא מגילה מפניו חוץ ממת מצוה שאין לו קוברין שהפוגע בו קוברו תחלה ואחר כך קורא.

הלכה ב

אחד הקורא ואחד השומע מן הקורא יצא ידי חובתו והוא שישמע ממי שהוא חייב בקריאתה, לפיכך אם היה הקורא קטן או שוטה השומע ממנו לא יצא.

9) מגיד משנה שם

אחד הקורא וכו'. משנה פרק הקורא את המגילה למפרע (דף י"ט): הכל כשרים לקרות את המגילה חוץ מחש"ו ור' יהודה מכשיר בקטן והלכה כסתם משנה אבל אשה נראה מדברי רבינו שהיא מוציאה את אחרים וכן עיקר.

10) תוספתא מסכת מגילה (ליברמן) פרק ב הלכה ז

הכל חייבין בקריאת מגלה כהנים לויים וישראל גרים ועבדים משוחררין חללים נתינים ומזורים סריס אדם סריס חמה פצוע דכא וכרות שפכה כולן חייבין ומוציאין את הרבים ידי חובתן טומטום ואנדרוגינוס חייבין ואין מוציאין את הרבים ידי חובתן אנדרוגינוס מוציא את מינו ואינו מוציא את שאינו מינו טומטום אינו מוציא לא את מינו ולא את שאינו מינו נשים ועבדים וקטנים פטורין ואין מוציאין את הרבים ידי חובתן.

11 ספר הלכות גדולות סימן יט - הלכות מגילה

(תוספתא פ"ב ה"ז) הכל חייבין בקריאת מגילה ליום וישראלים גרי' ועבדים משוחררין חללין ממזרין נתינין סריס אדם סריס חמה פצוע דכא כרות שפכה כולן חייבין, ומוציאין את הרבים ידי חובתן, אנדרוגינוס מוציא את מינו ואינו מוציא את שאינו מינו, טומטום אינו מוציא לא את מינו ולא את שאינו מינו, מי שחציו עבד וחציו בן חורין אינו מוציא לא את מינו ולא שאינו מינו. נשים ועבדים וקטנים פטורין מקריאת מגילה אלא שחייבין במשמע, למה, שהכל היו בספק להשמיד להרוג ולאבד והואיל והכל היו [עמוד רלן] בספיקא הכל חייבין במשמע. (ירושלמי פ"ב) רבי יהושע בן לוי מכניס אל כל אנשי ביתו וקורא לפניהם מגילת אסתר. רבי יונה אבוח דרבי מונא היה מתכוין לקרות אותה לפני הנשים שבביתו, שהכל היו בספק, והכל חייבין במשמע, אחד הנשים ואחד העבדים ואחד הקטנים.

12 תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה פרק ב

בר קפרא אמר צריך לקרותה לפני נשים ולפני קטנים שאף אותם הוו בספק ר' יהושע בן לוי עבד כן מכנש בנוי ובני בייתיה וקרי לה קומיהון.

13 שולחן ערוך אורח חיים הלכות מגילה ופורים סימן תרפט

סעיף א

הכל חייבים בקריאתה, אנשים ונשים וגרים ועבדים משוחררים; ומחנכים את הקטנים לקרותה.

סעיף ב

אחד הקורא ואחד השומע מן הקורא, יצא ידי חובתו; והוא שישמע ממי שהוא חייב בקריאתה. לפיכך אם היה הקורא חרש או קטן או שוטה, השומע ממנו לא יצא; וי"א שהנשים אינם מוציאות את האנשים. הגה: וי"א אם האשה קוראה לעצמה מברכת: לשמוע מגילה, שאינה חייבת בקריאה (מרדכי פ"ק דמגילה).

14 משנה ברורה סימן תרפט

וי"א שהנשים אינם מוציאות וכו' - ולא דמי לנר חנוכה דשאני מגילה דהוי כמו קריאת התורה ופסולה מפני כבוד הצבור ולכן אפילו ליחיד אינה מוציאה משום לא פלוג וגם דאפשר דאשה אינה חייבת בקריאה רק לשמוע וכדלקמיה ומקרי שאינה מחוייבת בדבר לגבי איש אבל אשה מוציאה את חברתה.

אם האשה קראה וכו' - ועיין במ"א שמצדד דלא תקרא לעצמה כלל רק תשמע מהאנשים. וכ"ז ביש לה ממי לשמוע אבל אם אין לה מי שיקרא לפנייה תקרא היא לעצמה במגילה כשרה ומברכת אקב"ו לשמוע מקרא מגילה [ח"א].